OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

28.5.2025

VN/32825/2024
VN/32825/2024-OKM-200

Eduskunnan sivistysvaliokunnalle

# Opetus- ja kulttuuriministeriön vastine eduskunnan sivistysvaliokunnalle hallituksen esityksestä opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan virastouudistusta koskevaksi lainsäädännöksi

Opetus- ja kulttuuriministeriö kiittää eduskunnan sivistysvaliokuntaa mahdollisuudesta antaa vastine sivistysvaliokunnan kokoukseen 22.5.2025 saapuneista asiantuntijalausunnoista.

Annetuissa lausunnoissa pidetään hyvänä sitä, että hallinnonalan virastot ovat saaneet osallistua ministeriön johtamaan hankkeen valmisteluun aktiivisesti.

Opetus- ja kulttuuriministeriö katsoo, että annetuissa lausunnoissa pidetään virastorakenneuudistusta ja sen tavoitteita tarkoituksenmukaisina. Lausunnoissa katsotaan myös, että Sivistyshallinnon virastorakenteen tiivistäminen ja yhteistyön edistäminen ovat tarpeen sivistyshallinnon toiminnan tehostamiseksi, vaikuttavuuden vahvistamiseksi ja lakisääteisten tehtävien hoidon turvaamiseksi.

Annetuissa lausunnoissa korostetaan suurempiin virastoihin liitettävien pienempien virastojen nimien säilyttämisen tärkeyttä virastolaeissa, jotta uudistuksen jälkeenkin niiden palveluiden löydettävyys ja näkyvyys ovat turvattuja.

Uudistuksen yhteydessä tapahtuvaa tulosohjauksen kehittämistä siten, että toiminnan ja talouden suunnittelu ovat saman prosessin osia, kannatetaan. Samoin kannatusta saa yhteisten palvelujen kehittäminen.

Helsingin yliopiston lausunnossa kiinnitetään huomiota vammaisten henkilöiden vaikutusmahdollisuuksien ja sidosryhmäyhteistyön turvaamiseen, kun Saavutettavuuskirjasto Celian johtokunta uudistuksen yhteydessä lakkaa. Opetus- ja kulttuuriministeriö toteaa, että tarve vammaisten henkilöiden vaikutusmahdollisuuksien ja sidosryhmäyhteistyön turvaamiseen on tiedostettu ja otettu huomioon virastojen yhdistymistä koskevassa valmistelussa. Osallistamisen ja sidosryhmäyhteistyön tarkempi organisointitapa ja muodot ratkeavat valmistelun edetessä. Opetus-


| Postiosoite<br>Postadress<br>Postal Address | Käyntiosoite<br>Besöksadress<br>Office | Puhelin<br>Telefon<br>Telephone | Faksi<br>Fax<br>Fax | s-posti, internet<br>e-post, internet<br>e-mail, internet |
|---|---|---|---|---|
| Opetus- ja kulttuuriministeriö<br><br>PL 29<br>00023 Valtioneuvosto | Meritullinkatu 10<br>Helsinki | 0295 16001<br>+358 295 16001 | 09 135 9335<br>+358 9 135 9335 | kirjaamo.okm@gov.fi |

ja kulttuuriministeriö toteaa lisäksi, että sidosryhmätyö eri virastoissa on tärkeää yleisemminkin. Hallituksen esitykseen sisältyvän opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan virastoja koskevan lakiehdotuksen 2:n § 2 momentin mukaan sivistyshallinnon tavoitteena on turvata kansalaisten sivistyksellisten perusoikeuksien toteutuminen laadukkaasti ja vaikuttavasti **yhteistyössä** eri hallinnonalojen toimijoiden ja **sidosryhmien** kanssa.

Kotimaisten kielten keskus on tuonut lausunnossaan esille, että jatkossa sen asioita käsiteltäisiin Opetushallituksen johtokunnassa, eikä sillä olisi enää omaa neuvottelukuntaa. Tämän johdosta Kotimaisten kielten keskus toivoo, että johtokunnassa olisi riittävä asiantuntemus myös sen toimialaan liittyen. Opetus- ja kulttuuriministeriö yhtyy tähän näkemykseen, mutta toteaa johtokunnan toimenkuvan muuttuvan jatkossa siten kuin siitä säädettäisiin Opetushallituksesta annettavan lain 3 §:ssä. Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö katsoo, että Kotimaisten kielten keskus voi harjoittaa tämän lisäksi omaa sidosryhmäyhteistyötä tehtäviensä ja toimintatapojensa tukemiseksi.

Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus ja kansallinen koulutuksen arviointikeskus, jotka ovat Opetushallituksen yhteydessä toimivia erillisyksikköjä, toivovat niillä olevan enemmän vaikutusmahdollisuuksia vaikuttaa siihen, millaisia hallinto- ja tukipalveluita Opetushallitus niille tarjoaa ja sitä kautta hallita niihin liittyviä kustannuksiaan. Opetus- ja kulttuuriministeriö toteaa, että niin nykyisin voimassa olevan Opetushallitusta annetun lain kuin hallituksen esitykseen sisältyvän Opetushallitusta koskevan lakiehdotuksen (7 §) mukaan Opetushallitus ja erillisyksiköt **sopivat** hallinto- ja tukipalveluiden toteuttamisesta. Opetus- ja kulttuuriministeriö tulee seuramaan tätä sopimustoimintaa, erityisesti kun Kotimaisten kielten keskus yhdistyy Opetushallitukseen ja myös tällä tulee olemaan vaikutuksia hallinto- ja tukipalveluiden kustannusten jakautumiseen.

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus on tuonut lausunnossaan esille myös sen, että valtion talousarviossa on sille ja Ylioppilastutkintolautakunnan kanslialle yhteinen toimintamenomäärärahaa koskeva momentti. Tästä on arviointikeskuksen mukaan aiheutunut epäselvyyksiä määrärahan käytössä. Opetus- ja kulttuuriministeriö tulee erikseen arvioimaan sitä, voidaanko valtion talousarviossa näiden erillisyksikköjen määrärahat eriyttää omiksi momenteikseen.

Eerikki Nurmi

Lainsäädäntöneuvos

Opetus- ja kulttuuriministeriö